

Vlaamse geneeskundestudenten voor een zesjarige basisopleiding

Naar aanleiding van een recent arrest van de Raad van State, hebben de geneeskundestudenten van alle Vlaamse universiteiten de krachten gebundeld om hun vraag om de basisopleiding tot arts te verkorten van zeven naar zes jaar, onder de aandacht te brengen.

De zevenjarige basisopleiding tot arts dateert uit 1937. Toen begonnen heel wat afgestudeerde artsen onmiddellijk aan een zelfstandige loopbaan in de patiëntenzorg. Vandaag, 70 jaar later, is dat niet meer mogelijk. Na zeven jaar geeft het diploma van arts enkel toegang tot een vervolgopleiding, meestal tot huisarts of geneesheer-specialist.

Sinds het Ministerieel Besluit van 1 oktober 2002 telt het zevende jaar echter mee als eerste jaar van de huisartsenopleiding. Huisartsen in wording starten hierdoor al na zes jaar, weliswaar onbezoldigd, met het eerste jaar van hun huisartsenopleiding. Dit is niet het geval voor de specialisatieopleiding. Toekomstige specialisten moeten nog een jaartje wachten.

Er zijn geen duidelijke argumenten om vast te houden aan het feit dat het zevende jaar voor de ene groep studenten wel en voor de andere groep niet meetelt in de vervolgopleiding. Ook de Raad van State stelt nu dat deze ongelijkheid tussen toekomstige huisartsen en specialisten onaanvaardbaar is en vernietigt het MB van oktober 2002 dat hiertoe aanleiding gaf.

Dit arrest betekent voor België een unieke kans om de duur van de geneeskundeopleiding aan te passen aan de Europese richtlijn en de realiteit van de huidige maatschappij. België is het enige land van de Europese Unie waar de basisopleiding tot arts zeven jaar duurt. In alle andere landen is dit zes jaar of minder, conform de Europese richtlijn van 5 april 1993 die stelt dat een totale geneeskunde opleiding minstens 6 studie jaren of 5500 uren theoretisch en praktisch onderwijs moet omvatten. Een buitenlandse student kan dan ook na zes jaar bij ons een vervolgopleiding starten, terwijl Belgische studenten zich hier zeven jaar lang op moeten voorbereiden. Wij zijn er van overtuigd dat ook voor Belgische studenten zes jaar kan volstaan om hen tot een volwaardige basisarts op te leiden.

Het voorstel om de opleiding te verkorten lijkt op het eerste gezicht misschien wat paradoxaal: de medische kennis neemt immers exponentieel toe waardoor men zou kunnen veronderstellen dat net een lange(re) basisopleiding noodzakelijk is. Het wordt echter steeds duidelijker dat het onmogelijk is om alle feitenkennis in één opleiding samen te brengen en die dan volledig te beheersen. Jonge artsen in opleiding moeten leren op een wetenschappelijk-kritische manier nieuwe informatie te verwerven en te verwerken. In alle Vlaamse universiteiten werd het curriculum de laatste jaren grondig in die richting aangepast waardoor de doelstellingen voor de opleiding tot basisarts al na zes jaar ruimschoots worden bereikt, en dit zonder kwaliteitsverlies. Komt men tot een zesjarige basisopleiding, dan blijft de totale opleidingsduur van negen jaar tot huisarts onveranderd en wordt de specialisatieopleiding met één jaar ingekort tot tien à twaalf jaar.

Het is duidelijk dat de Vlaamse opleidingen stuk voor stuk klaar zijn om de stap van zeven naar zes jaar te maken.

De waarde van het zevende jaar ligt momenteel voornamelijk in de beschermde voorbereiding op de vervolgopleiding; tenminste, wanneer voor kandidaat-specialisten dit jaar, in overleg met een toekomstige stagemester, zinvol ingevuld en begeleid wordt. Volgens ons hoort dit echter niet thuis in een *basisopleiding*, temeer omdat het statuut van student-stagiair, dat zeer waardevol is in de voorgaande stagejaren, niet toelaat het werk uit te voeren dat voor zo'n grondige voorbereiding noodzakelijk is. Het eerste jaar van de vervolgopleiding is, met name door het duidelijk statuut en de wettelijke bescherming van de arts-specialist in opleiding (aso) of de huisarts in beroepsopleiding (hibo), veel beter geplaatst deze taak op zich te ne-

men; dit kan de educatieve waarde van deze overgangperiode alleen maar ten goede komen. Op deze manier komt er bovendien een bezoldiging en erkenning voor het werk van de huidige laatste jaarsstudent, die hierdoor een jaar vroeger op eigen benen zal kunnen staan. Voor veel ouders (of studenten die hun eigen studies moeten bekostigen) is ook dit geen onbelangrijk argument.

De bezwaren tegen een vermindering naar zes jaar zijn overwegend praktisch en financieel van aard. Reeds in december 2005 stelde de visitatiecommissie geneeskunde echter dat de argumenten om het huidige systeem te bewaren naar hun oordeel te licht wegen. Gezien de doelstellingen van de bachelor-masterhervorming voor meer harmonisatie in het hoger onderwijs pleit deze commissie ervoor dat ook de Vlaamse geneeskundeopleidingen zich conformeren aan de Europese norm. De Vlaamse studenten geneeskunde zouden het, samen met de visitatiecommissie, jammer vinden als men louter uit administratieve en financiële overwegingen een unieke kans aan zich voorbij laat gaan om een grote sprong voorwaarts te maken in het continu streven naar een inhoudelijk sterke en geactualiseerde geneeskundeopleiding.

Een dergelijke verandering mag uiteraard niet lichtzinnig doorgevoerd worden. Een overschakeling naar een zesjarige systeem kan maar op een zinvolle manier gebeuren als de academisering van de vervolgoopleidingen volledig voltooid is.

Daarnaast speelt het zevende jaar aan de meeste universiteiten nog een rol in de verdeling van het wettelijk bepaald aantal plaatsen voor de specialisatieopleiding. In een zesjarige opleiding zal het tijdstip waarop deze selectie wordt doorgevoerd moeten herzien worden. Dit biedt evenwel de gelegenheid om ook de discussie over de selectieprocedure zelf ten gronde te voeren. We streven naar een uniforme en transparante selectieprocedure voor alle vervolgoopleidingen aan de verschillende universiteiten, waarbij voor jonge artsen een naadloze overgang tussen de basis- en de vervolgoopleiding bewaard blijft.

Daarnaast vraagt de verandering van een zeven- naar een zesjarige opleiding om een budgettair veilige context. We vinden het als studenten erg belangrijk dat het onderwijsgeld dat door de studieduurverkorting vrijkomt zinvol geïnvesteerd wordt in de verdere academisering van de verschillende vervolgoopleidingen.

Tenslotte willen we alle betrokkenen er op wijzen dat deze beslissing in de eerste plaats de huidige en vooral de toekomstige geneeskundestudenten aanbelangt en dat het daarom belangrijk is ook hen voldoende inspraak te geven. Het verheugt ons dat de visitatiecommissie geneeskunde de vraag van de studenten vorig jaar niet heeft genegeerd en duidelijk stelling heeft genomen.

Wij zijn allesbehalve voorstander van een algemene, blinde uniformisering van het geneeskundeonderwijs in Europa, maar het is evenzeer zinloos jonge, creatieve en gemotiveerde studenten overdreven lang aan de schoolbanken te kluisteren. Nu de Raad van State, door de vernietiging van het Ministerieel Besluit van 1 oktober 2002, ook juridisch de aandacht heeft gevestigd op de moeizame overgang tussen de basis- en vervolgoopleiding, vragen wij, geneeskundestudenten van Vlaanderen, dat zowel onze decanen als de bevoegde ministers een initiatief nemen om de wetgeving hieromtrent te herzien, zodat de Gemeenschappen een basisopleiding van zes jaar kunnen organiseren.

*Jelle van den Aemele (UGent), Willem Van Nuffel (KUL), Jonathan Van Bergen (UA) en Barbara Craggs (VUB) voor de studenten van hun respectievelijke universiteiten.
In naam van de geneeskundestudenten van Vlaanderen.*